STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 36411
20 oktober 2026

Regeling van de Minister van Financiën van 10 oktober 2026, nr. 2026-0000384686, directie Financiële Markten, houdende regels over kwaliteitsindicatoren voor de accountancysector (Regeling kwaliteitsindicatoren accountancysector) [KetenID WGK028703]

De Minister van Financiën,

Gelet op de artikelen 45a, eerste lid, 45b, 45c, derde lid, en 55 van de Wet op het accountantsberoep;

BESLUIT:

§ 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities

In deze regeling wordt verstaan onder:
wet: Wet op het accountantsberoep;
wettelijke controle: wettelijke controle als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel p, van de Wet toezicht accountantsorganisaties.

§ 2. Bepalingen ter uitvoering van artikel 45a, eerste lid, van de wet

Artikel 2. Vaststelling kwaliteitsindicatoren

1. De volgende kwaliteitsindicatoren worden vastgesteld:
   a. betrokkenheid van de externe accountant;
   b. tekortkomingen in controles;
   c. fraude en continuïteit;
   d. kwaliteitsverhogende maatregelen;
   e. kwaliteitsbeheersingssystemen;
   f. cultuur;
   g. verloop in het controleteam;
   h. investeringen in innovatieve technologieën;
   i. budgetoverschrijding;
   j. opleidingsuren voor ESG-onderwerpen; en
   k. opdrachtgeverstevredenheid.

2. De kwaliteitsindicatoren geven inzicht in factoren die bijdragen aan de kwaliteit van de wettelijke controles. De wijze waarop dat inzicht wordt gegeven is opgenomen in onderdeel 1 van de bijlage bij deze regeling.

3. De rapportage van de kwaliteitsindicatoren kan worden vergezeld van een beknopte toelichting, met uitzondering van de kwaliteitsindicator cultuur die niet beknopt hoeft te zijn. In de toelichting wordt in elk geval ingegaan op hetgeen daarover in deze regeling bij de desbetreffende kwaliteitsindicator is vermeld.

4. De kwaliteitsindicatoren hebben betrekking op het boekjaar voorafgaande aan het jaar waarin rapportage plaatsvindt, met uitzondering van de kwaliteitsindicator cultuur die inzicht kan geven op basis van een tweejaarlijkse interne uitvraag.

Artikel 3. Kwaliteitsindicator betrokkenheid externe accountant

1. De kwaliteitsindicator over betrokkenheid van de externe accountant geeft inzicht in de relatieve omvang van de gemiddelde betrokkenheid bij de uitvoering van de controle van alle externe accountants gezamenlijk en van elke externe accountant afzonderlijk, overeenkomstig onderdeel 2a of 2b van de bijlage.

2. De toelichting, bedoeld in artikel 2, derde lid, gaat in op afwijking van de interne norm, indien van toepassing, voor de omvang van de betrokkenheid of op de reden van de verschillen tussen de kwartielen.

Artikel 4. Kwaliteitsindicator tekortkomingen in controles

1. De kwaliteitsindicator over tekortkomingen in wettelijke controles geeft inzicht in het relatieve aantal tekortkomingen in afgeronde wettelijke controles of in gecontroleerde jaarrekeningen, overeenkomstig onderdeel 3 van de bijlage.

2. De toelichting, bedoeld in artikel 2, derde lid, gaat in op de aard van de geconstateerde tekortkomingen of de aard en status van herstelmaatregelen.

Artikel 5. Kwaliteitsindicator fraude en continuïteit

1. De kwaliteitsindicator over actuele onderwerpen geeft inzicht in het relatieve aantal wettelijke controles met een vermoedelijke of geïdentificeerde fraude of met in de controleverklaring tot uitdrukking gebrachte gerede twijfel aan de continuïteit van de controlecliënt, overeenkomstig onderdeel 4 van de bijlage.

2. De toelichting, bedoeld in artikel 2, derde lid, gaat in op de aard van de bevindingen en op de genomen herstelmaatregelen van de accountantsorganisatie of het auditkantoor.

Artikel 6. Kwaliteitsindicator kwaliteitsverhogende maatregelen

1. De kwaliteitsindicator over kwaliteitsverhogende maatregelen geeft inzicht in het relatieve aantal kwaliteitsverhogende maatregelen gezamenlijk en van elk van de volgende specifieke maatregelen afzonderlijk:
   a. opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelingen;
   b. onafhankelijke reviews;
   c. consultaties over fraude;
   d. consultaties over continuïteit;
   e. consultaties over controle;
   f. consultaties over waardering;
   g. inzet van een IT-specialist;
   h. inzet van een fiscale specialist;
   i. inzet van een forensische specialist;
   j. inzet van een verslaggevingsspecialist,
   overeenkomstig onderdeel 5 van de bijlage.

2. De toelichting, bedoeld in artikel 2, derde lid, beschrijft de afzonderlijke maatregelen in het licht van de doelstelling, de beschikbaarheid, de variatie in en de verklarende factoren van de percentages.

Artikel 7. Kwaliteitsindicator kwaliteitsbeheersingssysteem

1. De kwaliteitsindicator over het kwaliteitsbeheersingssysteem geeft inzicht in de werking en de mate van naleving van het systeem, overeenkomstig onderdeel 6 van de bijlage.

2. De toelichting, bedoeld in artikel 2, derde lid, gaat in op de reikwijdte van de bewaking van het systeem, de aard van de bevindingen of tekortkomingen en op de genomen herstelmaatregelen.

Artikel 8. Kwaliteitsindicator cultuur

1. De kwaliteitsindicator over cultuur geeft inzicht in de mate van psychologische veiligheid op basis van reacties op stellingen van alle medewerkers gezamenlijk en door de externe accountants, overige accountants en overige medewerkers, overeenkomstig onderdeel 7a van de bijlage.

2. De beroepsorganisatie stelt een gestandaardiseerde lijst op met stellingen die zien op psychologische veiligheid, met inachtneming van onderdeel 7b van de bijlage en stelt deze lijst beschikbaar op haar website.

Artikel 9. Kwaliteitsindicator verloop in het controleteam

1. De kwaliteitsindicator over het verloop in het opdrachtteam geeft inzicht in de relatieve wijzigingen in de omvang, de continuïteit en de vernieuwing in opdrachtteams, overeenkomstig de onderdelen 8a en 8b van de bijlage.

2. De toelichting, bedoeld in artikel 2, derde lid, gaat in op achtergrond van de percentages.

Artikel 10. Kwaliteitsindicator investeringen in innovatieve technologieën

1. De kwaliteitsindicator over investeringen in innovatieve technologieën geeft inzicht in de relatieve omvang van investeringen in nieuwe technologieën ter verhoging van de kwaliteit van de controles, overeenkomstig onderdeel 9 van de bijlage.

2. De toelichting, bedoeld in artikel 2, derde lid, gaat in op de bestemming van de investeringen en de relatie tot de kwaliteit van de controle.

Artikel 11. Kwaliteitsindicator budgetoverschrijding

1. De kwaliteitsindicator over budgetoverschrijding geeft inzicht in het relatieve aantal wettelijke controles met een niet vergoede overschrijding van het controlebudget, dat is overeengekomen met de controlecliënt, overeenkomstig onderdeel 10 van de bijlage.

2. De toelichting, bedoeld in artikel 2, derde lid, gaat in op genomen maatregelen.

Artikel 12. Kwaliteitsindicator opleidingsuren ESG-onderwerpen

1. De kwaliteitsindicator over opleidingsuren ESG-onderwerpen geeft inzicht in het relatieve aantal uren dat alle medewerkers gezamenlijk en de groepen van externe accountants, overige accountants en overige medewerkers hebben besteed aan opleiding over impact van de controlecliënt op milieu, mensen en bestuur, overeenkomstig onderdeel 11 van de bijlage.

2. De toelichting, bedoeld in artikel 2, derde lid, gaat in op de inhoud van de opleidingsuren en op het beleid ten aanzien van opleiding in eigen tijd.

Artikel 13. Kwaliteitsindicator opdrachtgeverstevredenheid

1. De kwaliteitsindicator over opdrachtgeverstevredenheid geeft inzicht in de mate van tevredenheid op basis van een a selecte steekproef onder het hoger management, vertegenwoordigers van aandeelhouders, auditcommissies, raden van commissarissen of vergelijkbare organen van de controlecliënt over de kwaliteit van de uitvoering van de controle, overeenkomstig onderdeel 12a van de bijlage.

2. De beroepsorganisatie stelt een gestandaardiseerde lijst op met stellingen, met inachtneming van onderdeel 12b van de bijlage en stelt deze lijst beschikbaar op haar website.

3. De toelichting, bedoeld in artikel 2, derde lid, gaat in op de conclusies uit de mate van opdrachtgeverstevredenheid, op de genomen maatregelen.

§ 3. Bepalingen ter uitvoering van artikel 45b, 45c, derde lid, en 55 van de wet

Artikel 14. Termijnen voor rapportage en openbaarmaking

1. De rapportage, bedoeld in artikel 45a, tweede lid, van de wet vindt plaats uiterlijk vier maanden na afloop van het boekjaar, bedoeld in artikel 2, vierde lid, van deze regeling.

2. De openbaarmaking, bedoeld in artikel 45a, derde lid, van de wet vindt ten minste jaarlijks plaats.

Artikel 15. Evaluatieperiode

Het bestuur van de beroepsorganisatie evalueert de geschiktheid en volledigheid van de kwaliteitsindicatoren telkens na een periode van drie jaar en doet daarvan verslag.

Artikel 16. Aanwijzing toezichthouder

Met het toezicht op de naleving van de artikelen 45a, tweede lid, en 45c, tweede lid, van de wet worden belast de medewerkers van de Autoriteit Financiële Markten die belast zijn met het toezicht op de naleving van de bij of krachtens de Wet toezicht accountantsorganisaties gestelde voorschriften.

§ 4. Slotbepalingen

Artikel 17. Inwerkingtreding

1. Deze regeling treedt in werking op het tijdstip waarop artikel 45a van de wet in werking treedt.

2. Deze regeling is van toepassing op rapportages die zijn opgesteld over boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2027.

Artikel 18. Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling kwaliteitsindicatoren accountancysector.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Minister van Financiën,
E. Heinen

TOELICHTING

Algemeen

Inleiding

De Commissie toekomst accountancysector ('Cta') heeft in haar eindrapport van 15 januari 2020 geadviseerd kwaliteitsindicatoren in te voeren.[1] De aanleiding tot dit advies vormde het geconstateerde gebrek aan openbare informatie over aspecten van kwaliteit van de wettelijke controle. Dit gebrek achtte de Cta niet in het publiek belang. Dit advies is overgenomen.[2]

Kwaliteitsindicatoren geven inzicht in aspecten van kwaliteit van uitvoering van wettelijke controles. Dit inzicht stelt met name bestaande en aanstaande controlecliënten in staat het gesprek aan te gaan over de kwaliteit die zij mogen verwachten van de uitvoering van de wettelijke controle. Ook andere belanghebbenden krijgen met deze rapportages inzicht in aspecten van kwaliteit die van belang zijn voor de kwaliteit van de controle.

De Kwartiermakers toekomst accountancysector ('kwartiermakers') hebben van 8 juli tot en met 19 september 2021 een concept van een set van kwaliteitsindicatoren geconsulteerd. Op 19 december 2021 hebben zij een naar aanleiding van de consultatie gewijzigde set van kwaliteitsindicatoren gepubliceerd.[3] De aangebrachte wijzigingen en hun reacties op de opmerkingen uit de consultatie hebben zij toegelicht in een brief.[4] Dit voorstel is overgenomen en daarover is aangekondigd deze wettelijk te verankeren.[5] Deze verankering heeft geleid tot de bevoegdheid van de Minister van Financiën om kwaliteitsindicatoren vast te stellen, zoals opgenomen in artikel 45a van de Wijzigingswet accountancysector ('Wijzigingswet').[6] Dit artikel verplicht twee categorieën accountantskantoren te rapporteren op basis van deze kwaliteitsindicatoren. Dat zijn ten eerste Nederlandse accountantsorganisaties, die een vergunning hebben om ook organisaties van openbaar belang te mogen controleren (zogenaamde oob-accountantsorganisaties). Ten tweede geldt deze verplichting voor auditkantoren uit een andere EU-lidstaat, die in Nederland staan ingeschreven om wettelijke controles te mogen uitvoeren. De Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) heeft de verplichting om deze rapportages openbaar te maken.

Het voorstel van de kwartiermakers over hoe de kwaliteitsindicatoren zijn bedoeld, is leidend geweest bij het opstellen van deze regeling. Deze regeling beperkt zich tot verankering van de belangrijkste eisen uit dat voorstel. De eisen zien op de inhoud, de benodigde (berekening van de) gegevens en vormgeving van alle elf kwaliteitsindicatoren gezamenlijk en elk van die elf indicatoren afzonderlijk. Deze eisen houden verband met de wens tot vergelijkbaarheid en begrijpelijkheid van de gerapporteerde informatie.

Begrippen zijn bedoeld als gebruikelijk toegepast door accountants. Met gebruikelijk wordt bedoeld dat accountants de inhoud van die begrippen ontlenen aan regels gesteld bij of krachtens de Wet toezicht accountantsorganisaties. Voorts worden begrippen ontleend aan regels gesteld bij of krachtens de Wet op het accountantsberoep, waartoe relevante verordeningen en nadere voorschriften behoren van de NBA.

De rapportageverplichting voor de kwaliteitsindicatoren heeft regeldrukeffecten. De verplichting gaat gelden voor de zes accountantsorganisaties met een vergunning voor het uitvoeren van wettelijke controles bij organisaties van openbaar belang en voor genoemde auditkantoren. De structurele (jaarlijkse) kosten worden geschat op € 55.040. Dit betreft met name het ontsluiten van de data en het onderhoud aan de centrale digitale locatie. In paragraaf 5.2 van de memorie van toelichting bij de Wijzigingswet worden de regeldrukeffecten nader onderbouwd, met dien verstande dat de rapportageverplichting beperkt blijft tot de zes oob-accountantsorganisaties en niet gaat gelden voor de overige reguliere accountantsorganisaties.

Consultatie

Over deze regeling is meermaals overlegd met de zes betrokken Nederlandse accountantskantoren en

[1] Te vinden op https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/01/30/vertrouwen-op-controle-eindrapport-van-de-commissie-toekomst-accountancysector.
[2] Kamerstukken II 2019/20, 33 977, nr. 29.
[3] Te vinden op https://open.overheid.nl/documenten/bc43d4c0-8f9a-430e-b0d4-f98ec01dbd63/file.
[4] Kamerstukken II 2021/22, 33 977, nr. 39, bijlage.
[5] Kamerstukken II 2021/22, 33 977, nr. 39, blz. 2.
[6] Stb. 2025, 341.

de NBA. Een concept van deze regeling is van 6 juli 2026 tot 16 augustus 2026 geconsulteerd op www.internetconsultatie.nl. Er zijn reacties ontvangen van de volgende organisaties of personen: Aedes, BDO, J.M. Beoletto, Cygnus Atratus, Deloitte, Eumedion, EY, Forvis Mazars, KPMG, E.J.H.J. Mantelaers, NBA, PwC, Universiteit van Amsterdam, VEB, VEUO, A.P.M. Vissers en VNO-NCW/MKB Nederland.

De reacties verschilden van aard. Zij varieerden van een beschouwing van de gehele accountancysector, steun voor het doel van de kwaliteitsindicatoren of voor bepaalde kwaliteitsindicatoren, via principieel bezwaar tegen de rapportageplicht op basis van kwaliteitsindicatoren als zodanig en tegen een of meerdere kwaliteitsindicatoren in het bijzonder. Ook werden bezwaren geuit uit zorgen over vermeende (gedrags)effecten van de kwaliteitsindicatoren. Daarnaast zagen reacties op uitvoerbaarheid, technisch-inhoudelijke of andere specifieke aspecten van deze regeling of het ontbreken daarvan.

Alle reacties zijn getoetst aan het uiteindelijke voorstel van kwartiermakers van 29 december 2021.[7] Bij die toets is uitgegaan van de waardering van de kwartiermakers van de destijds gegeven reacties op de consultatieversie van de kwaliteitsindicatoren, zoals verwoord in hun aanbiedingsbrief van 29 december 2021.[8]

Reacties van principiële aard zijn niet opgevolgd. Het maakt daarbij niet uit of principiële opmerkingen zagen op een kwaliteitsindicator als zodanig of op de wijze van berekening van de te rapporteren informatie (reikwijdte van de te maken som). Reden daarvoor is dat de rapportageplicht van de betreffende accountantsorganisaties en auditkantoren onderdeel zijn van de Wijzigingswet accountancysector. Deze wet is aangenomen en vastgesteld. Bovendien is deze regeling gebaseerd op een met behulp van de accountancysector ontwikkelde en door de kwartiermakers geconsulteerde en geadviseerde set van kwaliteitsindicatoren. Voorstellen om een kwaliteitsindicator te schrappen dan ook in principe niet overgenomen.

Daarentegen is wel gehoor gegeven aan overtuigende voorstellen tot aanvulling of verbetering van kwaliteitsindicatoren. En er is gehoor gegeven aan terechte opmerkingen over (taal)technische onvolkomenheden of inconsistenties tussen bepaling, toelichting of bijlage.

Een eerste wezenlijke wijziging die is doorgevoerd naar aanleiding van de reacties uit de consultatie is de verruiming van de reikwijdte van de rapportageplicht inzake fraude en continuïteit. In die rapportageplicht is ten aanzien van fraude niet meer bepaald dat het moet gaan om fraudes van materieel belang. Elke fraude kan namelijk een fout inhouden in de jaarrekening. Daarom is elk signaal over fraude van belang. Het hier gewenste inzicht moet zien op het de mate van bereidheid om alert te zijn op alle signalen van fraude en niet louter op signalen van materiële fraude. Alertheid op fraude is een belangrijk aspect van kwaliteit van uitvoering van de externe controle van de jaarrekening. Of zo'n fraude blijkt van materieel belang te zijn is van secundair belang ten opzichte van de alertheid überhaupt.

Een belangrijke verbetering betreft voorts de kwaliteitsindicator cultuur. De wijze van meting is namelijk aangepast van deze indicator. Dit op verzoek van vele organisaties die hebben gereageerd op de consultatie. Die meting ziet nu op de ervaren psychologische veiligheid van teamleden. Deze veiligheid wordt namelijk alom gezien als een noodzakelijke en belangrijke voorwaarde voor een kwaliteitsgerichte cultuur. Een kwaliteitsgerichte cultuur is op zijn beurt weer een noodzakelijke en belangrijke voorwaarde voor de kwaliteit van de wettelijke controle. Een direct verband tussen psychologische veiligheid en kwaliteit van de wettelijke controle is hier niet beoogd. Aan de hand van een zevental stellingen wordt gemeten hoe psychologisch veilig teamleden zich voelen. Die stellingen zijn geïnspireerd op onderzoeken van Amy Edmondson naar veiligheid binnen teams (Edmondson, A. (1999).[9]

Een andere aanpassing naar aanleiding van reactie van de NBA, accountantsorganisaties en de AFM, betreft de toevoeging van termijnen. Door een termijn op te nemen van maximaal vier maanden, waarbinnen de accountantsorganisatie of het auditkantoor rapporteert op basis van de kwaliteitsindicatoren, weten zij dat er voor hen een rapportagetermijn geldt, waarop zij aanspreekbaar zijn mocht dat nodig zijn. Voor deze termijn is aansluiting gezocht met de rapportagetermijn voor het zogeheten Transparantieverslag, waartoe accountantsorganisaties verplicht zijn indien zij organisaties van openbaar belang mogen controleren. Ook de NBA moet een termijn in acht nemen voor het openbaar maken van de gerapporteerde informatie. Die is ten minste jaarlijks. In beide gevallen geldt dus een

[7] Kamerstukken II 2021/22, 33 977, nr. 39, bijlage Voorstel Audit Quality Indicators Kwartiermakers Toekomst Accountancysector.
[8] Kamerstukken II 2021/22, 33 977, nr. 39, bijlage Brief consultatie AQI's Kwartiermakers Toekomst Accountancysector.
[9] 'Psychological safety and learning behavior in work teams.' Administrative Science Quarterly, 44(2), 350–383.).

uiterste termijn, die ruimte laat om spoedig nadat de betreffende informatie beschikbaar is, deze terstond te rapporteren of openbaar te maken. Vertrekpunt is het gehanteerde boekjaar per rapporterende accountantsorganisatie of auditkantoor.

Een verdere aanpassing ziet op de lijst van stellingen op basis waarvan de meting van opdrachtgeverstevredenheid wordt uitgevoerd. Ter wille van de uitvoerbaarheid, de regeldruk en zeggingskracht van deze kwaliteitsindicator is de lijst beperkt tot negen in plaats van twaalf stellingen. De drie stellingen die zijn geschrapt, zijn van relatief meer algemene aard dan de negen resterende stellingen, die relatief concreter verband houden met aspecten van kwaliteit van de wettelijke controle. Bovendien vindt de meting plaats op een vijf- in plaats van een zevenpuntsschaal. Deze keuzes zijn gemaakt naar aanleiding van suggesties van de accountantsorganisaties en de NBA.

Voor een overzicht van de belangrijkste reacties per onderwerp of kwaliteitsindicator en de keuzes voor aanpassing van deze regeling, wordt verwezen naar de tabel hierna.

Consultatiereactie	**Toelichting**	**Positie Financiën**	**Aanleiding tot aanpassing?**
Algemeen	Er is geen of te weinig verband tussen een kwaliteitsindicator en de kwaliteit van de wettelijke controle	Dit fundamentele punt is al aan de orde gekomen bij de behandeling van de Wijzigingswet accountancysector, en in het Nader Rapport over het advies van de Raad van State. Is daarmee buiten de orde van deze uitvoeringsregeling	Geen
Algemeen	Door sturing op gunstige te meten kwaliteitsindicatoren ontstaan gedragsprikkels die niet bijdragen aan de kwaliteit van de wettelijke controle	Of hiervan sprake is en, zo ja, in welke mate of van welke aard kan worden meegenomen in de voorziene evaluatie na 3 jaar	Geen
Kwaliteitsindicator Betrokkenheid externe accountant	Verbreed de meting tot externe accountant, betrokken partners en directors	Het gaat juist om de betrokkenheid van de eindverantwoordelijke accountant. Alleen deze tekent immers de controleverklaring. De voorgestelde aanpassing van de reikwijdte zou de informatie onevenwichtig beïnvloeden	Geen
Kwaliteitsindicator Tekortkoming in controles	Verduidelijk om welke tekortkomingen het gaat: die van de accountantsorganisatie en niet die van de rapporterende onderneming	Er is een duiding gegeven van het begrip tekortkoming en er is in de presentatie verduidelijkt dat het gaat om controlegebreken, niet om jaarrekeninggebreken	Wel
Kwaliteitsindicator Fraude en continuïteit	Schrap dat het hier gaat om ‘materiële’ fraude	Voorstel is overgenomen; verlaging van de drempel (niet langer alleen materiële fraudes) leidt tot beter inzicht, nl. de alertheid op signalen van fraude van welke aard dan ook	Wel
Kwaliteitsindicator Kwaliteitsverhogende maatregelen	Neem de formuleringen en termen over uit het voorstel van de kwartiermakers	Overgenomen	Wel
	Sta elke review toe als metingselement, en niet alleen die zien op jaarrekeningen	Overgenomen	Wel
Kwaliteitsindicator Kwaliteitsbeheersingssysteem	Sluit aan op begrippen uit relevante beroepsreglementering (SKM1)	Overgenomen	Wel
	Beperk bevindingen tot die die materieel zijn	Deze aanpassing van de reikwijdte zou de informatie onevenwichtig beïnvloeden	Geen
	Verduidelijk het begrip ‘sectoren’	Dit voorstel is overgenomen door in de toelichting een voorbeeld te noemen waarbij aansluiting kan worden gezocht	Wel

Consultatiereactie	Toelichting	Positie Financiën	Aanleiding tot aanpassing?
Kwaliteitsindicator Cultuur	Vervang de voorgestelde inhoud van de meting door die van psychologische veiligheid van teamleden	Overgenomen. Dit leidt tot overtuigend betere meting van een belangrijke voorwaarde voor een kwaliteitsgerichte cultuur	Wel
	Geef de NBA de ruimte om een definitieve lijst op te stellen met inachtneming van de Engelstalige originele set van zeven stellingen	Overgenomen, waarbij de NBA gebonden blijft aan het aantal en de strekking van de zeven stellingen, die de basis vormen voor de meting van psychologische veiligheid	Wel
Kwaliteitsindicator Verloop in het controleteam	Pas de meting volledig en fundamenteel aan	Deze aanpassing van de reikwijdte zou de informatie onevenwichtig beïnvloeden	Geen
Kwaliteitsindicator Investeringen in innovatieve technologieën	Neem ook investeringen mee van na ingebruikname	Deze aanpassing van de reikwijdte zou de informatie onevenwichtig beïnvloeden	Geen
Kwaliteitsindicator Budgetoverschrijding	De oorzaak van de budgetoverschrijding zegt meer dan de overschrijding an sich	Dit zou het geval kunnen zijn, en mag daarom in de toelichting op de betreffende kwaliteitsindicator aan de orde komen. Hier gaat het om de gegevens als zodanig, waarover het gesprek kan gaan	Geen
Kwaliteitsindicator Opleidingsuren ESG-gerelateerde onderwerpen	• Veralgemeniseer deze informatie tot alle opleidingsuren, dan wel tot digitalisering, AI of andere elementen • Vervang deze informatie door bijv. het aantal CSRD-gecertificeerde accountants	Gecontroleerde duurzaamheidsrapportering is en blijft voor gebruikers belangrijk, direct want verplicht en indirect uit oogpunt van risicobeheersing van afhankelijkheden	Geen
Kwaliteitsindicator Opdrachtgeverstevredenheid	Schrap deze indicator of schrap vijf uit de lijst van twaalf stellingen	Dit fundamentele voorstel verandert de meting wezenlijk ten opzichte van het voorstel van de kwartiermakers. Wel zijn die drie stellingen geschrapt die van meer algemene aard zijn dan de andere acht die zien op meer concrete aspecten van kwaliteit van de wettelijke controle	Gedeeltelijk
Evaluatie	Financiën moet betrokken blijven bij opzet, inhoud en uitvoering van de evaluatie door de NBA	Dit punt zal Financiën ter harte nemen maar is buiten de orde van deze regeling	Geen

Adviezen

Een ontwerp van de regeling is voorgelegd aan het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) voor een advies over de regeldrukgevolgen van de regeling. Het ATR heeft geadviseerd de regeling vast te stellen nadat met de adviespunten rekening is gehouden.

Het ATR geeft allereerst in overweging om de betekenis van de kwaliteitsindicatoren te vergroten door aan te geven hoe die concreet gerelateerd zijn aan de controlekwaliteit. Dit veronderstelt dat er op voorhand een positieve relatie valt te duiden tussen het bestaan of de toepassing van de rapportageplicht op basis van kwaliteitsindicatoren en de kwaliteit van de wettelijke controle. Zo'n verband is moeilijk te leggen. Er kan een positief effect zijn op de kwaliteit van de wettelijke controle als een accountantsorganisatie of auditkantoor in het bestaan van de enkele rapportageverplichting aanleiding ziet om weloverwogen keuzes te maken ten gunste van het kwaliteitsaspect dat in elk van de kwaliteitsindicatoren is bedoeld. Nader onderzoek moet uitwijzen welk effect de onderhavige rapportageplicht heeft op keuzes die daadwerkelijk van invloed zijn op de kwaliteit van wettelijke controles. De voorgenomen evaluatie van deze regeling biedt daartoe de mogelijkheid. Voor nu heeft dit punt van het ATR niet geleid tot aanpassingen aan de regeling.

Ten tweede adviseert het ATR de regeldrukparagraaf conform de Rijksbrede methodiek aan te vullen met de gekwantificeerde regeldrukgevolgen van de toepassing van elk van de elf kwaliteitsindicatoren. Het ATR mist de regeldrukgevolgen van het uitzetten van bijvoorbeeld enquêtes en verwerking van de gegevens.

Voor een schatting van de urenbesteding van de toepassing van de kwaliteitsindicatoren is een beroep gedaan op de rapporterende accountantsorganisaties. Bij deze accountantsorganisaties is de vraag uitgezet met welke initiële – en doorlopende urenbesteding de uitvoering van de rapportageplicht van de kwaliteitsindicatoren vermoedelijk gepaard gaat. De geschatte initiële tijdsbesteding zou ongeveer 300 uur kunnen betreffen. De geschatte doorlopende tijdsbesteding zou variëren tussen de 150 en 200 uur. Een en ander is afhankelijk van de mate waarin een accountantsorganisatie al vooruitloopt op deze regeling door middel van rapportering in het eigen Transparantieverslag of van het bestaan, de aard en de omvang van een vergelijkbare interne rapportage. Volgens de toepasselijke methodiek zouden de initiële toepassingskosten dan per accountantsorganisatie € 11.427 kunnen bedragen. En daarna zouden de doorlopende kosten tussen € 5.713,50 – € 7.618 kunnen bedragen.[10]

Uitvoeringstoetsen

Een ontwerp van de regeling is voorgelegd aan de AFM voor een uitvoeringstoets. De AFM ziet vanuit haar beperkte toezichtrol geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid van de regeling, mits de verplichte aanlevertermijnen en -methodes voor de vereiste informatie worden verduidelijkt. Wel beveelt de AFM aan de definities en toepassing van enkele indicatoren nader te verduidelijken, aandacht te houden voor periodieke evaluatie en waar mogelijk aansluiting te zoeken bij Europese ontwikkelingen op dit terrein.

Met de aanbevelingen uit de toets van de AFM is rekening gehouden. Deze regeling bevat namelijk bepalingen die zien op enerzijds de rapportagetermijn van accountantsorganisaties of auditkantoren (uiterlijk vier weken na afloop van het betreffende boekjaar) en anderzijds op de openbaarmakingstermijn van de NBA (ten minste jaarlijks). Daarnaast zijn waar mogelijk begrippen verduidelijkt.

Voorts is een ontwerp van de regeling voorgelegd aan de NBA voor een uitvoeringstoets. Er heeft ook goed en veelvuldig overleg plaatsgevonden met de NBA over aanpassingen aan de ontwerpregeling, zowel voor als na de consultatie. De NBA heeft geen opmerkingen gemaakt over de uitvoerbaarheid. De periodiciteit van drie jaar voor de evaluatie van de geschiktheid en de volledigheid van de kwaliteitsindicatoren acht de NBA werkbaar. Verder geeft de NBA aan dat zij op dit moment bezig is om een format te ontwikkelen waarmee op een uniforme manier aan haar verslag kan worden gedaan van de rapportages die zij over de kwaliteitsindicatoren gaat ontvangen. De NBA stelt zich op het standpunt dat de kosten van de onafhankelijke commissie die de evaluatie moet gaan uitvoeren, naar haar idee te laag zijn ingeschat. Dit staat echter de uitvoerbaarheid van de regeling als zodanig niet in de weg.

Artikelsgewijs

Artikel 2

Het eerste lid stelt de elf kwaliteitsindicatoren vast. Deze worden nader uitgewerkt in de artikelen 3 tot en met 13. De kwaliteitsindicatoren worden verdeeld over vier categorieën, telkens onder een kopje dat beschrijft waarover de betreffende kwaliteitsindicator(en) inzicht biedt of bieden:

Controlekwaliteit 1. Betrokkenheid externe accountant 2. Tekortkomingen in controles 3. Fraude en continuïteit
Kwaliteitsbeheersingssysteem 4. Kwaliteitsverhogende maatregelen 5. Kwaliteitsbeheersingssysteem
Context 6. Cultuur 7. Verloop in het controleteam 8. Investeringen in innovatieve technologie 9. Budgetoverschrijding 10. Opleidingsuren ESG-onderwerpen
Keten 11. Opdrachtgeverstevredenheid

In het tweede lid is beschreven dat de kwaliteitsindicatoren zijn beperkt tot wettelijke controles als

[10] Op basis van een uurtarief van € 38,09, vlg. Bijlage E bij het Handboek meting regeldrukkosten, ATR, 2026.

bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel p, van de Wet toezicht accountantsorganisaties of, met betrekking tot de kwaliteitsindicator Opleidingsuren ESG-gerelateerde onderwerpen, tot betreffende controles of assurance. Het derde lid geeft weer dat het per kwaliteitsindicator buiten die informatie een korte, dus beknopte toelichting is toegestaan, ter verduidelijking van de weergegeven informatie. De toelichting bij de kwaliteitsindicator over cultuur mag licht uitgebreider zijn. Op grond van het vierde lid is het de bedoeling dat de kwaliteitsindicatoren jaarlijks recente informatie weergeven over het vorige boekjaar, dat wil zeggen het boekjaar dat voorafging aan het boekjaar waarin de accountantsorganisatie of het auditkantoor rapporteert. Op dit uitgangspunt geldt één uitzondering. Deze geldt voor de kwaliteitsindicator cultuur. Voor deze indicator hoeft de accountantsorganisatie slechts eenmaal in de twee jaar een interne uitvraag te doen.

Artikel 3

De kwaliteitsindicator betrokkenheid externe accountant geeft inzicht in de mate waarin, als er sprake is van meerdere externe accountants, de externe accountant gemiddeld uren heeft besteed en geschreven die nodig waren om de kwaliteit van uitvoering van de wettelijke controle te borgen. Hetzelfde geldt voor elke externe accountant afzonderlijk. De omvang van de geschreven urenbesteding is daarbij een indicatie van de mate van betrokkenheid. Het gaat allereerst om eigen geschreven uren die nodig waren om de kwaliteit van de uitvoering van de wettelijke controle te borgen, te toetsen of bij te sturen. Het gaat verder ook om eigen geschreven controle uren. Voor de berekening van de relatieve besteding van de uren geldt het zogeheten *core audit team* (kernopdrachtteam) als referentie, inclusief de controle-uren van de externe accountant zelf. Leden van dat team zijn de leden die reguliere uren of controle-uren tijdschrijven op de betreffende controlecliënt.

Artikel 4

De kwaliteitsindicator tekortkomingen in controles geeft inzicht in de kwaliteit van de uitvoering van de wettelijke controle of in de kwaliteit van de controle van een al vastgestelde en controleerde jaarrekening uit een voorgaand verslagjaar. Een indicatie van een gebrek in die kwaliteit kan een geconstateerde onvoldoende zijn zoals blijkend uit een intern kwaliteitsonderzoek binnen de betreffende accountantsorganisatie of het auditkantoor. Of uit een extern kwaliteitsonderzoek, van bijvoorbeeld de toezichthoudende instantie AFM. Als tekortkoming of onvoldoende geldt een toepasselijke (controle)standaard uit beroepsreglementering van accountants die niet, niet tijdig of niet voldoende in acht is genomen.

Een andere indicatie kan de constatering achteraf zijn (dat wil zeggen ontdekt nadat de betreffende controle was afgerond) van een gemiste materiële afwijking in een door de accountantsorganisatie of het auditkantoor in een voorgaand verslagjaar gecontroleerde jaarrekening die van ernstige aard is, zoals bedoeld in artikel 2:362, lid 6, van het Burgerlijk Wetboek. Hoe die gemiste materiële afwijking is ontdekt, is niet van belang; bepalend is dat de rapporterende accountantsorganisatie of het rapporterende auditkantoor steeds de controle verrichtte (van voorgaande en de daaropvolgende jaarrekening).

Nog een andere indicatie kan een eerder afgegeven controleverklaring zijn, die een of meerdere onjuistheden bevat en daarom niet langer als basis kan dienen voor beslissingen van investeerders, financierders of andere gebruikers van die verklaring.

Artikel 5

De kwaliteitsindicator fraude en continuïteit geeft inzicht in de mate waarin de externe accountant fraudes tijdig ontdekt voordat de controleverklaring gereed is voor afgifte. Daarmee ziet deze kwaliteitsindicator om te beginnen op fraude. Een indicatie van het nemen van verantwoordelijkheid door de externe accountant om fraudes te ontdekken, is het relatief aantal wettelijke controles waarbij een fraude wordt vermoed of is geïdentificeerd.

Deze kwaliteitsindicator ziet daarnaast op het onderwerp continuïteit. Een indicatie is het relatief aantal wettelijke controles waarbij gerede twijfel is ontstaan over de continuïteit van de controlecliënt voor de jaren na het jaar volgend op het gecontroleerde boekjaar; de eerste jaren vanaf de het einde van de periode van de continuïteitsveronderstelling in het jaarrekeningrecht. Het gaat hier om twijfel die zo gereed is dat de externe accountant die twijfel tot uitdrukking brengt in een controleverklaring inhoudende een oordeelonthouding, een toevoeging aan het goedkeurende oordeel in de controleverklaring, in een controleverklaring met een beperking of in een afkeurende controleverklaring. Het gaat hier niet om continuïteit als een zogeheten *key audit matter* opgenomen onderwerp in de controleverklaring.

De toelichting mag ingaan op de bevindingen over het voorkomen van het niet opmerken van

signalen over fraudes bij het uitvoeren van de wettelijke controles. Of op maatregelen van welke aard dank ook genomen met het oog op het verminderen van het missen van signalen over materiële fraude.

Artikel 6

De kwaliteitsindicator kwaliteitsverhogende maatregelen geeft inzicht in maatregelen ter verhoging van de kwaliteit van uitvoering van de wettelijke controle. Indicatoren zijn allereest het relatieve aantal interne, onafhankelijke opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelingen van de uitvoering van de controle. Het kunnen voorts interne, onafhankelijke kwaliteitsbeoordelingen betreffen van bijvoorbeeld de gecontroleerde jaarrekening, tijdig vóór afgifte van de controleverklaring. Dat is verder de relatieve interne inzet, zoals raadpleging, van specialisten, die niet regulier tijdschrijven op controles, gegeven hun specifieke kennis of ervaring, met uitzondering van zogeheten sectorspecialisten. Ook het relatieve aantal inzet van specialisten bij de uitvoering van de controlewerkzaamheden kan een indicatie zijn. Wat betreft de keuze voor de duiding van sector, kan aansluiting worden gezocht bij andere rapportages, zoals die aan een toezichthouder.

Artikel 7

De kwaliteitsindicator kwaliteitsbeheersingssysteem geeft inzicht in opzet, bestaan en werking van het stelsel van kwaliteitsbeheersing van de accountantsorganisatie, bedoeld in artikel 18 van de Wta, of van het auditkantoor. Een indicatie van de doeltreffendheid van dat interne kwaliteitsbeheersingssysteem is het aantal interne onderzoeken naar of beoordelingen van dat systeem met bevindingen en tekortkomingen in opzet, bestaan en werking. Als relevante begrippen, waaronder bevinding of tekortkoming, gelden de relevante begrippen uit de zogeheten *International Standard of Quality Management 1* (ISQM1) van de International Auditing en Assurance Standards Board (IAASB) of in Nederland de Standaarden voor Kwaliteitsmanagent 1 (SKM1) van de NBA. De bevindingen of tekortkomingen zijn die zijn geconstateerd of gebleken uit interne kwaliteitstoetsing of meldingen dan wel, voor zover uitgevoerd, uit een externe bewaking of toetsing van of wettelijk toezicht op opzet, bestaan en werking van het interne kwaliteitsbeheersingssysteem.

Artikel 8

De kwaliteitsindicator cultuur geeft inzicht in hoe de medewerkers de mate van psychologische veiligheid ervaren. Die ervaring blijkt uit intern uitgezette enquêtes. De resultaten worden uitgesplitst in de volgende drie groepen: externe accountants, overige openbare accountants en overige medewerkers. De NBA ontwikkelt de vragenlijst bestaande uit vragen voor die enquête, zoals bedoeld in bijlage 7b bij deze regeling. De NBA stelt deze enquête beschikbaar aan accountantsorganisaties en auditkantoren, die deze tenminste tweejaarlijks intern uitzetten, of zo veel vaker als zij dat willen. De scores uit die enquête bepalen de uitkomst die wordt weergegeven in deze kwaliteitsindicator.

Artikel 9

De kwaliteitsindicator verloop in het opdrachtteam geeft inzicht in wijzigingen in samenstelling, continuïteit van of vernieuwing in het opdrachtteam of de opdrachtteams, die controles uitvoeren. Als referentie geldt hier het zogeheten *core audit team* (iedereen die regulier uren schrijft op de controle, waarbij geldt dat inzet van specialisten of andere derden niet meetelt). De leden daarvan besteden regulier, dat wil zeggen, doorlopend, regelmatig of hoofdzakelijk, tijd aan de kern van de uitvoering van de wettelijke controle. Niet bedoeld zijn specialisten die de externe accountant inzet, projectondersteuners of medewerkers aan wie werk wordt uitbesteed.

Artikel 10

De kwaliteitsindicator investeringen in innovatieve technologieën ziet op de bereidheid tot investeringen in innovatie, dat wil zeggen in vernieuwende technologieën. Die investeringen dienen direct ten goede te komen van de kwaliteit van de uitvoering van de wettelijke controle. Indicatie van die bereidheid is de omvang van alle uitgaven of bestedingen van de accountantsorganisatie of het auditkantoor aan vernieuwende, innovatieve tools. Daarbij geldt dat het mag gaan om intern of binnen het eigen netwerk ontwikkelde dan wel om extern aangeschafte tools. Onderhoudskosten of -uitgaven zijn geen investeringen. Het kan hier gaan om investeringen in innovatie in de eigen wettelijke controlepraktijk, bijdragen aan of verrekeningen binnen in het eigen (internationale) netwerk of betalingen aan derden. Deze indicator ziet op de uitgaven of bestedingen totdat de nieuwe technologie in gebruik is genomen in een rapportagejaar.

Artikel 11

De kwaliteitsindicator budgetoverschrijding is een indicatie van financiële druk op de kwaliteit van de wettelijke controle. Onbetaald meerwerk, zeker als daar structureel sprake van is, kan ten koste gaan van kwaliteit. Niet-vergoede budgetoverschrijdingen van meer dan een kwart zijn dan een indicatie van die druk op kwaliteit. Van budgetoverschrijding is sprake bij meerwerk dat voor rekening komt van de accountantsorganisatie of het auditkantoor. Bepalend voor de berekening is het aantal wettelijke controles met een budgetoverschrijding met meer dan 25% ten opzichte van de overeengekomen en bij de controlecliënt in rekening gebrachte vergoeding. Ook hier geldt dat wat betreft de keuze voor de duiding van sector aansluiting kan worden gezocht bij andere rapportages, zoals die aan een toezichthouder.

Artikel 12

De kwaliteitsindicator opleidingsuren ESG-onderwerpen, die zien op impact op milieu (Environmental), mens (Social) en bestuur (Governance) (ESG) geeft inzicht in het vermogen van alle controlemedewerkers gezamenlijk en van onderscheiden groepen om niet-financiële informatie van de controlecliënt te kunnen controleren omdat zij daartoe zijn opgeleid.

Artikel 13

De kwaliteitsindicator opdrachtgeverstevredenheid geeft inzicht in de mate waarin de opdrachtgever tevreden is over de kwaliteit van de controlewerkzaamheden van de accountantsorganisatie of het auditkantoor. Die mate van tevredenheid is een indicatie van de mate waarin de accountantsorganisatie of het auditkantoor in staat is door middel van haar stelsel van kwaliteitsbeheersing en een kwaliteitsgerichte cultuur controlediensten te leveren die kwaliteit hebben en dus van toegevoegde waarde zijn voor de opdrachtgever. De tevredenheid blijkt uit reacties op een lijst met stellingen, die de NBA opstelt en ter beschikking stelt met inachtneming van onderdeel 12b van de bijlage. De accountantsorganisatie of het auditkantoor zet de lijst uit bij een a select deel van haar controlecliënten, tijdig in het jaar voorafgaand aan het jaar van rapporteren. Voor een zo groot mogelijke objectiviteit enerzijds en ter vermindering van onnodige regeldruk anderzijds is gekozen voor rapportering op basis van een a selecte steekproef. En voorts ook kan wat betreft de keuze voor de duiding van sector aansluiting worden gezocht bij andere rapportages, zoals die aan een toezichthouder.

Artikel 14

In de wet is voorgeschreven dat de rapportage periodiek moet plaatsvinden aan de NBA, maar daarbij wordt niet gespecificeerd binnen welke term van afloop van de periode waarop die rapportage betrekking heeft. De te rapporteren informatie moet zo bruikbaar en vergelijkbaar mogelijk zijn voor belanghebbenden. Dan helpt het dat deze informatie niet te lang op zich laat wachten. Om deze reden bepaalt het eerste lid van dit artikel dat de accountantsorganisatie of het auditkantoor de te rapporteren informatie uiterlijk vier maanden na afloop van haar boekjaar stuurt aan de NBA. In de wet staat voorts dat de NBA de gerapporteerde informatie openbaar maakt, maar niet binnen welke termijn. Om die reden schrijft artikel 14, tweede lid, van deze regeling voor dat de NBA tenminste jaarlijks de gerapporteerde informatie daadwerkelijk openbaar maakt.

Artikel 15

Dit artikel werkt artikel 45b Wab uit door de termijn vast te stellen die de NBA moet hanteren voor de evaluatie van de kwaliteitsindicatoren. Daarbij is een termijn van telkens drie jaar redelijk geacht om tot een goede en bruikbare evaluatie te komen. Het gaat hierbij om drie kalenderjaren na de vaststelling van de regeling. De NBA gaat over tot onafhankelijke evaluatie van de kwaliteitsindicatoren en brengt hierover verslag uit aan de Minister van Financiën. Die beziet vervolgens of een aanpassing van de kwaliteitsindicatoren noodzakelijk en wenselijk is.

Artikel 16

Dit artikel wijst de toezichthouders werkzaam bij de AFM aan als toezichthouders op de rapportageverplichting. Op grond van artikel 55, eerste lid, Wab wijst de Minister van Financiën deze personen aan. Op grond van artikel 57, eerste en tweede lid, Wab kan de AFM al een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete opleggen voor de handhaving van de rapportageverplichting. Zoals in de memorie van toelichting bij de wet is opgemerkt, ligt het daarom voor de hand om ook de toezichthouders werkzaam bij de AFM aan te wijzen als toezichthouders op deze rapportageverplichting.

Artikel 17

Omdat deze regeling in werking treedt op 1 januari 2027 betekent dit dat een accountantsorganisatie of auditkantoor zal rapporteren uiterlijk vier maanden na een boekjaar dat begint of afloopt in 2027.

De Minister van Financiën,
E. Heinen

BIJLAGE BIJ ARTIKEL 2

Rapportages over kwaliteitsindicatoren

1. De elf kwaliteitsindicatoren thematisch gecategoriseerd

Controlekwaliteit 1. Betrokkenheid externe accountant 2. Tekortkomingen in controles 3. Fraude en continuïteit
Kwaliteitsbeheersingssysteem 4. Kwaliteitsverhogende maatregelen 5. Kwaliteitsbeheersingssysteem
Context 6. Cultuur 7. Verloop in het controleteam 8. Investeringen in innovatieve technologie 9. Budgetoverschrijding 10. Opleidingsuren ESG-onderwerpen
Keten 11. Opdrachtgeverstevredenheid

2. Kwaliteitsindicator betrokkenheid externe accountant

a. Alle externe accountants

De berekeningen vinden als volgt plaats:
1. voor iedere wettelijke controle: het aantal uren van de externe accountant besteed aan het uitvoeren van de wettelijke controle, gedeeld door het totale aantal uren besteed aan het uitvoeren van de wettelijke controle, uitgedrukt in een percentage;
2. sorteer alle wettelijke controles op het percentage betrokkenheid van laag naar hoog;
3. verdeel de gesorteerde wettelijke controles in de vier kwartielen van gelijke aantallen (kwartielen); en
4. per kwartiel: de som van de percentages betrokkenheid bij de wettelijke controles in het kwartiel, gedeeld door het aantal wettelijke controles in het kwartiel, uitgedrukt in een percentage.

	Gemiddelde betrokkenheid externe accountants
Kwartiel 1: Relatief beperkt	uitkomst van de berekening van het gemiddeld percentage betrokkenheid
Kwartiel 2: Minder dan gemiddeld	uitkomst van de berekening van het gemiddeld percentage betrokkenheid
Kwartiel 3: Meer dan gemiddeld	uitkomst van de berekening van het gemiddeld percentage betrokkenheid
Kwartiel 4: Relatief veel	uitkomst van de berekening van het gemiddeld percentage betrokkenheid

b. Per externe accountant

	Gemiddelde betrokkenheid externe accountant	Gemiddeld aantal uren per controleopdracht van het controleteam
[gepseudonimiseerde naam externe accountant]	de verhouding tussen aantal uren van de externe accountant besteed aan wettelijke controles en alle uren besteed aan wettelijke controles, uitgedrukt in een percentage	het gemiddeld aantal uren van de opdrachtteamleden, die hoofdzakelijk betrokken zijn bij wettelijke controles

3. Kwaliteitsindicator tekortkomingen in controles

Aantal tekortkomingen	OOB-controles	Niet-OOB controles	Totaal	% van het totale aantal wettelijke controles
Aantal geconstateerde tekortkomingen in afgeronde wettelijke controles in een gecontroleerde jaarrekening	[aantal]	[aantal]	[aantal]	[percentage]

Soorten tekortkomingen	OOB-controles	Niet-OOB controles	Totaal
Onvoldoende interne review	[aantal] van [totaal aantal van deze wettelijke controles]	[aantal] van [totaal aantal van deze wettelijke controles]	[aantal] van [totaal aantal controles]
Onvoldoende externe review	[aantal] van [totaal aantal van deze wettelijke controles]	[aantal] van [totaal aantal van deze wettelijke controles]	[aantal] van [totaal aantal controles]
Gemiste materiële afwijkingen in de jaarrekening	[aantal]	[aantal]	[aantal]
– Waarvan ernstig	[aantal]	[aantal]	[aantal]
Van onwaarde verklaarde controleverklaringen	[aantal]	[aantal]	[aantal]

4. Kwaliteitsindicator fraude en continuïteit

	OOB-controles	niet- OOB-controles	Totaal
Percentage wettelijke controles met een vermoedelijke of geïdentificeerde fraude	percentage wettelijke controles met een vermoedelijke of geïdentificeerde fraude van het totaal aantal van deze wettelijke controles	percentage wettelijke controles met een vermoedelijke of geïdentificeerde fraude van het totaal aantal van deze wettelijke controles	Totaal aantal wettelijke controles met een vermoedelijke of geïdentificeerde fraude uitgedrukt in een percentage van het totaal aantal wettelijke controles
Percentage wettelijke controles met aangepaste controleverklaring vanwege (dis)continuïteit	percentage wettelijke controles met een aangepaste controleverklaring vanwege gerede twijfel over de continuïteit van de controlecliënt van het totaal aantal van deze wettelijke controles	percentage wettelijke controles met een aangepaste controleverklaring vanwege gerede twijfel over de continuïteit van de controlecliënt van het totaal aantal van deze wettelijke controles	Totaal aantal wettelijke controles met een aangepaste controleverklaring vanwege gerede twijfel over de continuïteit van de controlecliënt uitgedrukt in een percentage van het totaal aantal wettelijke controles

5. Kwaliteitsindicator kwaliteitsverhogende maatregelen

	OOB-controles	Niet-OOB-controles	Sector
Percentages wettelijke controles met inzet een kwaliteitsverhogende maatregel	percentage kwaliteitsverhogende maatregelen van het totaal aantal van deze wettelijke controles	percentage kwaliteitsverhogende maatregelen van het totaal aantal van deze wettelijke controles	naam
Percentage wettelijke controles met inzet van de volgende kwaliteitsverhogende maatregel:			
Opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling	percentage inzet opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelingen van het totaal aantal van deze wettelijke controles	percentage opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelingen van het totaal aantal van deze wettelijke controles	naam
Onafhankelijke review	percentage inzet onafhankelijke reviews van het totaal aantal van deze wettelijke controles	percentage onafhankelijke reviews van het totaal aantal van deze wettelijke controles	naam
Consultatie over fraude	percentage wettelijke controles met raadplegingen of adviesaanvragen terzake van fraude van het totaal aantal van deze wettelijke controles	percentage wettelijke controles met raadplegingen of adviesaanvragen terzake van fraude van het totaal aantal van deze wettelijke controles	naam
Consultatie over continuïteit	percentage wettelijke controles met inzet raadplegingen of adviesaanvragen terzake van een (dis)continuïteit van het totaal aantal wettelijke van deze controles	percentage wettelijke controles met raadplegingen of adviesaanvragen terzake van (dis)continuïteit van het totaal aantal wettelijke van deze controles	naam
Consultatie over controle	percentage wettelijke controles met raadplegingen of adviesaanvragen terzake van controles van het totaal aantal van deze wettelijke controles	percentage wettelijke controles met raadplegingen of adviesaanvragen terzake van controles van het totaal aantal van deze wettelijke controles	naam
Consultatie over verslaggeving	percentage wettelijke controles met raadplegingen of adviesaanvragen van een specialist verslaggeving van het totaal aantal van deze wettelijke controles	percentage wettelijke controles met raadplegingen of adviesaanvragen van een specialist verslaggeving van het totaal aantal van deze wettelijke controles	naam
Inzet van een IT-specialist	percentage wettelijke controles waarbij een specialist informatietechnologie wordt betrokken bij de uitvoering van de wettelijke controle van het totaal aantal van deze wettelijke controles	percentage wettelijke controles waarbij een specialist informatietechnologie wordt betrokken bij de uitvoering van een wettelijke controle van het totaal aantal van deze wettelijke controles	naam

	OOB-controles	Niet-OOB-controles	Sector
Inzet van een fiscale specialist	percentage wettelijke controles waarbij een fiscale specialist wordt betrokken bij de uitvoering van een wettelijke controle van het totaal aantal van deze wettelijke controles	percentage wettelijke controles waarbij een fiscale specialist wordt betrokken bij de uitvoering van een wettelijke controle van het totaal aantal van deze wettelijke controles	naam
Inzet van een forensische specialist	percentage wettelijke controles waarbij een forensische specialist wordt betrokken bij de uitvoering van een wettelijke controle van het totaal aantal van deze wettelijke controles	percentage wettelijke controles waarbij een forensische specialist wordt betrokken bij de uitvoering van een wettelijke controle van het totaal aantal van deze wettelijke controles	naam
Inzet van een waarderingsspecialist	percentage wettelijke controles waarbij een waarderingsspecialist wordt betrokken bij de uitvoering van een wettelijke controle van het totaal aantal van deze wettelijke controles	percentage wettelijke controles waarbij een waarderingsspecialist wordt betrokken bij de uitvoering van een wettelijke controle van het totaal aantal van deze wettelijke controles	naam

6. Kwaliteitsindicator kwaliteitsbeheersingssysteem

	Intern	Extern
Totaal aantal geconstateerde bevindingen	totaal aantal intern geconstateerde bevindingen ten aanzien van het kwaliteitsbeheersingssysteem	totaal aantal extern geconstateerde bevindingen ten aanzien van het kwaliteitsbeheersingssysteem
waarvan tekortkoming	totaal aantal intern geconstateerde tekortkomingen ten aanzien van het kwaliteitsbeheersingssysteem	totaal aantal extern geconstateerde tekortkomingen ten aanzien van het kwaliteitsbeheersingssysteem

7. Kwaliteitsindicator cultuur

a. Schematisch

Psychologische veiligheid	
Totaal getal tot een decimaal achter de komma van de gemiddelde uitslag van reacties	de gemiddelde ervaren psychologische veiligheid van alle medewerkers bij de uitvoering van de controle uitgedrukt in een getal tot een decimaal achter de komma van de gemiddelde uitslag van de reacties op de stellingen op een schaal van 1 (helemaal of grotendeels mee oneens), 2 (enigszins mee oneens), 3 (niet meer eens/oneens), 4 (enigszins mee eens) en 5 (grotendeels of helemaal mee eens)
Externe accountants	de gemiddelde ervaren psychologische veiligheid van de externe accountants bij de uitvoering van de controle uitgedrukt in een getal tot een decimaal achter de komma van de gemiddelde uitslag van de reacties op de stellingen op een schaal van 1 (helemaal of grotendeels mee oneens), 2 (enigszins mee oneens), 3 (niet meer eens/oneens), 4 (enigszins mee eens) en 5 (grotendeels of helemaal mee eens).
Overige accountants	de gemiddelde ervaren psychologische veiligheid van de overige accountants bij de uitvoering van de controle uitgedrukt in een getal tot een decimaal achter de komma van de gemiddelde uitslag van de reacties op de stellingen op een schaal van 1 (helemaal of grotendeels mee oneens), 2 (enigszins mee oneens), 3 (niet meer eens/oneens), 4 (enigszins mee eens) en 5 (grotendeels of helemaal mee eens).
Overige medewerkers	de gemiddelde ervaren psychologische veiligheid van alle overige medewerkers bij de uitvoering van de controle uitgedrukt in een getal tot een decimaal achter de komma van de gemiddelde uitslag van de reacties op de stellingen op een schaal van 1 (helemaal of grotendeels mee oneens), 2 (enigszins mee oneens), 3 (niet meer eens/oneens), 4 (enigszins mee eens) en 5 (grotendeels of helemaal mee eens)

b. Lijst met stellingen over de psychologische veiligheid

Uitgangspunt is de lijst van zeven stellingen over teamveiligheid van Professor Amy Edmondson. Met inachtneming van de bewoording van die zeven vragen stelt de NBA een definitieve Nederlandse lijst op met eveneens zeven stellingen.

De lijst hieronder geeft een indicatie van de strekking van bedoelde zeven stellingen.
1. Als je een fout maakt in je team, wordt dat niet tegen je gebruikt.
2. Teamleden mogen anderen om hulp vragen.
3. Het is veilig om risico's te nemen in je team.
4. Niemand in je team zou opzettelijk handelen om mijn inspanningen te ondermijnen.
5. Het is gemakkelijk om hulp te vragen van andere teamleden.
6. Wanneer je met je team werkt, kun je kwetsbaar zijn zonder dat dit tegen je wordt gebruikt.
7. Mensen in je team respecteren elkaar.

8. Kwaliteitsindicator verloop in het controleteam

a. Teamverloop

	Teamomvang	Teamcontinuïteit	Teamvernieuwing
Gemiddeld verloop in controle-teams	Percentage wijzigingen in het aantal huidige controleteamle-den van elk controleteam ten opzichte van het controleteam van dezelfde wettelijke controle in het voorgaande boekjaar	Percentage controleteamleden van het vorige controleteam dat nog steeds onderdeel uitmaakt van het huidige controleteam van dezelfde wettelijke controle	Percentage controleteamleden van het huidige controleteam dat dat nieuw is ten opzichte van het vorige controleteam van dezelfde wettelijke controle
OOB-controles	[percentage]	[percentage]	[percentage]
Niet-OOB-controles	[percentage]	[percentage]	[percentage]

b. Teamomvang

	OOB-controles	Niet-OOB-controles
Gemiddelde teamomvang	Gemiddeld aantal controleteamleden van deze wettelijke controles	Gemiddeld aantal controleteamleden van deze wettelijke controles

9. Kwaliteitsindicator investeringen in innovatie technologieën

Investeringen in nieuwe technologieën: percentage uitgaven, die zijn besteed aan nog niet in gebruik genomen technologieën, die direct bijdragen aan de verhoging van de kwaliteit van de wettelijke controles, van de totale omzet uit wettelijke controles

10. Kwaliteitsindicator budgetoverschrijding

	OOB-controles	Niet-OOB-controles	Sector
Wettelijke controles met een niet-vergoede overschrijding van de controlebegroting van > 25%	Percentage wettelijke controles met een overschrijding van meer dan een kwart van de controlebegroting van het totaal aantal wettelijke controles, waarbij geldt dat de overschrij-ding niet door de controlecliënt wordt betaald of vergoed of met deze wordt verrekend	Percentage wettelijke controles met een overschrijding van meer dan een kwart van de controlebegroting en van het totaal aantal wettelijke controles, waarbij geldt dat de overschrijding niet door de controlecliënt wordt betaald of vergoed of met deze wordt verrekend	naam

11. Kwaliteitsindicator opleidingsuren ESG-onderwerpen

Tijdsbesteding aan opleiding ESG	% van het totaal aantal beschikbare uren
Alle medewerkers	Percentage tot een cijfer achter de komma uren dat alle externe accountants, accountants en overige medewerkers hebben besteed aan opleiding over impact van de controlecliënt op milieu, mensen en bestuur en het totaal aantal uren dat zij beschikbaar hadden
Externe accountants	Percentage tot een cijfer achter de komma uren dat alle externe accountants hebben besteed aan opleiding over impact van de controlecliënt op milieu, mensen en bestuur en het totaal aantal uren dat zij beschikbaar hadden
Overige accountants	Percentage tot een cijfer achter de komma uren dat alle overige openbare accoun-tants hebben besteed aan opleiding over impact van de controlecliënt op milieu, mensen en bestuur en het totaal aantal uren dat zij beschikbaar hadden
Overige medewerkers	Percentage tot een cijfer achter de komma uren dat alle overige medewerkers hebben besteed aan opleiding over impact van de controlecliënt op milieu, mensen en bestuur en het totaal aantal uren dat zij beschikbaar hadden

12. Kwaliteitsindicator opdrachtgeverstevredenheid

a. Schematische weergave

Onderstaande tabel toont de weergave van de algehele tevredenheid op basis van een gemiddelde van de reacties op alle stellingen. Daarna dient een overeenkomstige weergave te volgen per stelling, bedoeld in onderdeel b.

Tevredenheid	Totaal		Sector
Opdrachtgevers	getal tot een decimaal achter de komma van de gemiddelde uitslag van reacties van deze groep respondenten (vertegenwoordigers van aandeelhouders, auditcommissies, raden van commissarissen of vergelijkbare organen) op alle stellingen uitgedrukt, in een schaal van 1 (zeer ontevreden), 2 (ontevreden), 3 (niet (on)tevreden), 4 (tevreden) en 5 (zeer tevreden)		naam
Hoger management	getal tot een decimaal achter de komma van de gemiddelde uitslag van reacties van deze groep respondenten (hoger managent zoals CEO, CFO, controllers en hoofden financiële administratie en vergelijkbare leidinggevenden) op alle stellingen, uitgedrukt in een schaal van 1 (zeer ontevreden), 2 (ontevreden), 3 (niet (on)tevreden), 4 (tevreden) en 5 (zeer tevreden)		naam
Responsepercentage	Percentage controlecliënten dat heeft gereageerd op alle stellingen van het totaal aantal controlecliënten		
Opdrachtgevers	Percentage vertegenwoordigers van aandeelhouders, auditcommissies, raden van commissarissen of vergelijkbare organen dat heeft gereageerd op alle stellingen van het totaal aantal vertegenwoordigers van aandeelhouders, auditcommissies, raden van commissarissen of vergelijkbare organen dat is benaderd voor beantwoording van de vragen		naam
Hoger management	Percentage CEO's, CFO's, controllers en hoofden financiële administratie en vergelijkbare leidinggevenden dat heeft gereageerd op alle elf stellingen van het totaal aantal CEO's, CFO's, controllers en hoofden financiële administratie en vergelijkbare leidinggevenden organen dat is benaderd voor een reactie van de stellingen		naam

b. Lijst met stellingen

1. De externe accountant en het team hadden voldoende vaktechnische competenties om de aangeleverde informatie te beoordelen.
2. De externe accountant en het team hadden voldoende kennis om onze vragen te beantwoorden.
3. De externe accountant toonde zich voldoende betrokken bij de accountantscontrole.
4. De externe accountant en het team reageerden tijdig en voldoende uitgebreid op onze vragen.
5. De externe accountant en het team waren voldoende benaderbaar voor onze vragen.
6. De externe accountant en het team hadden een proactieve houding tijdens de accountantscontrole.
7. Het was duidelijk aan welke kwaliteitseisen de verstrekte informatie voor de controle moest voldoen.
8. De externe accountant en het team deelden tijdig observaties, bevindingen en constateringen gedurende de accountantscontrole.
9. De externe accountant en het team hechtten waarde aan een accountantscontrole van hoge kwaliteit.